

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. H.**, bývajúceho v B., a **2/ Ing. arch. K. H.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. H., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **F. M.**, bývajúcemu v B., **o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11 C 3/2007, o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. decembra 2009 sp. zn. 14 Co 530/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 25. júna 2008 č.k. 11 C 3/2007-77 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti článku IV. zmluvy o pôžičke uzavretej 16. októbra 2000 medzi žalobcom 1/ a žalovaným. Rozhodol tiež o náhrade trov konania. Žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.).

Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie žalobkyňa 2/. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 1. decembra 2009 sp. zn. 14 Co 530/2008 napadnutý rozsudok potvrdil; žalobkyňi 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vec preskúmal v rozsahu vyplývajúcom z § 212

ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok vychádza z náležite zisteného skutkového stavu. Súd prvého stupňa danú vec správne právne posúdil a dôvody rozhodnutia dostatočne vysvetlil. Odvolací súd preto jeho vecne správne rozhodnutie potvrdil. O povinnosti žalobkyne 2/ zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa 2/ dovolaním, v ktorom namietala, že v konaní jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odvolací súd totiž prejednal jej odvolanie bez nariadenia pojednávania, hoci neudelila súhlas na uskutočnenie pojednávania v jej neprítomnosti. Odvolací súd jej svojím postupom znemožnil realizáciu jej procesných oprávnení a uprel jej možnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti časti zmluvy o pôžičke.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanvej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke

zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobkyne 2/ je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jej dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie žalobkyne 2/ by vzhľadom na vyššie uvedené mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii procesnej vady tejto povahy, ale až zistenie, že v konaní skutočne k predmetnej vade došlo.

Žalobkyňa 2/ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto nevyplýva ani z týchto ustanovení.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.). Dovolací súd zo spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalobkyne 2/ konať pred súdom.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Osobitne treba zdôrazniť, že v zmysle § 372p O.s.p. sa aj na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“, nič nebránilo Krajskému súdu v Bratislave, aby predmetnú vec rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci riadne upovedomení spôsobom, ktorý určuje zákon (§ 156 ods. 3 O.s.p.) – vid' zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku založená v spise na č.l. 103.

Z dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že a/ odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a že z tohto dôvodu nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania, c/ so zreteľom na povahu prejednávanej veci nič nenasvedčuje tomu, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd mohol preto v danej veci rozhodnúť bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa v danom prípade nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalobkyne 2/ konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jej námietka, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd poznamenáva, že vyššie uvedené závery sú v súlade so stanoviskom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cpj 7/2010, ktoré bolo prijaté 19. apríla 2010 s tým, že bude uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

K námietke žalobkyne 2/, že v dôsledku postupu odvolacieho súdu nemohla dokázať existenciu jej naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle žaloby, dovolací súd dodáva, že v občianskom súdnom konaní je dokazovanie koncentrované predovšetkým do konania pred súdom prvého stupňa a doplniť dokazovanie (ak je to potrebné) môže odvolací súd už len v prípadoch uvedených v § 213 O.s.p. Zo spisu nevyplýva, že by sa postup odvolacieho súdu priechil tomuto ustanoveniu.

Z dovolania vyplýva názor žalobkyne 2/, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav a že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd k tomu uvádza, že neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť iba procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); samo nesprávne právne posúdenie veci nie je totiž procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. To znamená, že i keby (prípadne) rozsudok odvolacieho súdu nebol podložený úplnými skutkovými podkladmi a spočíval by na nesprávnom právnom posúdení veci, nezakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobkyne 2/ nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jej dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa 2/ procesne úspešná a právo na náhradu trov tohto konania vzniklo procesne úspešnému žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho

konania, lebo nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní tejto náhrady (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júla 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková